

Vyhlásenie Združenia pre súdržnosť (#CohesionAlliance) na podporu súdržnej, udržateľnej a odolnej Európy

Združenie #CohesionAlliance potvrdzuje svoju politickú angažovanosť za to, aby sa v Európe po odznení pandémie COVID-19 posilnila súdržnosť ako základná hodnota Európskej únie a kľúčový cieľ pre všetky jej politiky a investície. Kríza spôsobená ochorením COVID-19 ukázala, že solidarita, zodpovednosť a súdržnosť sú teraz potrebné viac ako kedykoľvek predtým, aby sa zabezpečilo, že sa na nikoho a na žiadny región nezabudne.

Európske regióny, mestá a obce každej veľkosti už teraz občanom poskytujú mnohé základné služby, ako je zdravotná starostlivosť a sociálne služby. To zohralo rozhodujúcu úlohu pri prekonávaní dôsledkov pandémie spôsobenej ochorením COVID-19, avšak za cenu obrovských nákladov. Investičná kapacita regiónov, miest a obcí sa v súčasnosti výrazne znížila.

Našou snahou je zaistiť, aby EÚ poskytla členským štátom, regiónom, mestám a obciam silnú finančnú podporu, pretože práve ony pociťujú v najväčšej miere dôsledky krízy spôsobenej ochorením COVID-19. Rozpočet EÚ na obdobie rokov 2021 – 2027 a plán obnovy po pandémii im teda musí pomôcť chrániť občanov, podporiť miestne hospodárstvo, zabezpečiť odolnosť miestnych komunít voči krízam a vytvoriť udržateľnú budúcnosť. Keďže v dôsledku núdzovej situácie hrozí, že rozdiely medzi členskými štátmi a v rámci nich sa zvýšia, bez koordinovanej ačasnej reakcie EÚ sa priepať medzi viac a menej rozvinutými komunitami ešte viac prehĺbi.

So zreteľom na prijatie plánu obnovy EÚ a viacročného finančného rámca na obdobie po roku 2020 opätovne zdôrazňujeme hlavné zásady združenia #CohesionAlliance a vyzývame všetkých vedúcich predstaviteľov z radov podnikov a občianskej spoločnosti na európskej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni, aby podporili toto vyhlásenie.

Ako združenie #CohesionAlliance vyhlasujeme, že:

- viacročný finančný rámec (VFR) EÚ** je základným nástrojom na podporu súdržnosti, konvergencie a konkurencieschopnosti pre všetkých občanov v Európskej únii bez ohľadu na to, kde žijú; pri smerovaní prostriedkov v rámci navrhovaného **plánu obnovy** by sa mal uplatniť prístup „zdola nahor“ využitím grantov a pákového efektu finančných nástrojov v súlade so zásadou partnerstva;
- silná, viditeľná a účinná politika súdržnosti, ktorá je dostupná pre všetky regióny, mestá a obce každej veľkosti**, je nevyhnutná na to, aby sa zmiernili rozdiely medzi úrovňami ich rozvoja, aby sa im pomohlo zotaviť sa z krízy spôsobenej ochorením COVID-19 a aby sa realizovali najdôležitejšie politiky a úlohy, ako je napríklad európska zelená dohoda, ciele udržateľného rozvoja, Európsky pilier sociálnych práv, či digitálna transformácia; pozornosť by sa mala venovať mestským oblastiam, ktoré sú motorom ekologickej a digitálnej transformácie, a zároveň regiónom, ktoré sú závažne a trvalo znevýhodnené prírodnými alebo demografickými podmienkami;
- cieľ politiky súdržnosti sa musí podporovať prostredníctvom všetkých politík EÚ v snahe **zvýšiť odolnosť našich regiónov, miest a obcí každej veľkosti**, obnoviť hospodárstvo a posilniť udržateľnosť a územnú a sociálnu štruktúru našej Únie; navrhovaný plán obnovy bude úspešný iba vtedy, ak sa do neho v plnej miere zapoja regióny, mestá a obce, pretože väčšina právomocí v oblasti zdravotníckych služieb, sociálnej starostlivosti a odolnosti je zverená miestnej a regionálnej úrovni;
- dočasný charakter niektorých navrhovaných opatrení na posilnenie politiky súdržnosti by nemal oslabiť dlhodobý prístup tejto politiky**, ktorá musí zostať **investičnou politikou založenou na dodatočných zdrojoch**, ktoré zodpovedajú potrebám všetkých regiónov počas celého programového obdobia;

5. zásady **partnerstva, viacúrovňového riadenia a miestne orientovaný prístup a zapojenie sociálnych a hospodárskych partnerov do navrhovania a vykonávania politiky súdržnosti** sú rozhodujúcimi prvkami nielen pre dosiahnutie cieľov politiky súdržnosti, ale aj pre vypracovanie národných plánov obnovy a odolnosti; miestne a regionálne samosprávy majú najlepšie možnosti na posúdenie investičných potrieb na danom území a preto musia byť plne zapojené do rozhodovania o (opätovnom) plánovaní investícií v rámci iniciatívy REACT-EU a vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti;
6. nedávne **opatrenia na zvýšenie flexibility a na ďalšie zjednodušenie politiky súdržnosti by sa mali zachovať ako súčasť krízového mechanizmu a reaktivovať v budúcom programovom období len v prípade novej krízy**. Minimálne prostriedky vyčlenené na udržateľný rozvoj miest sa musia zachovať ako životne dôležité investície do odolnejších miest budúcnosti. **Zjednodušenie politiky súdržnosti bude spolu s novým nástrojom obnovy Next Generation EU (EÚ pre ďalšie generácie) tiež rozhodujúce** v úsilí o obnovu, avšak nemalo by to viesť k väčšej centralizácii;
7. je mimoriadne dôležité, aby nástroje obnovy, ktoré sa budú zameriavať na hospodárske a sociálne dôsledky krízy spôsobenej ochorením COVID-19, posilňovali politiku súdržnosti a aby **dopĺňali štrukturálne fondy a iné programy financovania z prostriedkov EÚ a boli s nimi dobre skoordínované**, pričom by sa nemala znížiť podpora z prostriedkov politiky súdržnosti, ktorá bola pôvodne plánovaná pre všetky členské štáty a regióny;
8. posilnená **európska územná spolupráca** musí pomôcť ľuďom, spoločnostiam a podnikom rozvíjať cezhraničnú spoluprácu, prekonať negatívne účinky krízy a urýchliť oživenie hospodárstva. Existujúce alebo nové programy EÚ, ako napríklad nový nástroj pre medziregionálne inovačné investície, budú mať zásadný význam pre podporu rozvoja európskych priemyselných a inovačných hodnotových reťazcov založených na stratégiách pre inteligentnú špecializáciu; v tejto súvislosti sa musí oživiť **európsky mechanizmus riešenia právnych a administratívnych prekážok v cezhraničnom kontexte**;
9. v snahe reagovať na súčasnú krízu a pripraviť **dlhodobé rozvojové stratégie** je potrebné, aby sa **včas začali programy politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 a rozšíril systém postupného ukončenia programov na roky 2014 – 2020**; v prípade oneskorenia sa musia napláňovať prechodné opatrenia s dodatočnými prostriedkami, aby sa zabránilo nedostatku finančných prostriedkov medzi týmito dvoma programovými obdobiami;
10. lídri EÚ a členských štátov by sa mali **zachovať zodpovedne voči občanom a dohodnúť sa na ďalšom viacročnom finančnom rámci a na stratégii obnovy**, aby sa programy politiky súdržnosti mohli začať včas od **1. januára 2021**.